

До № 2165 від 20.09.2019 р.
Н.д. України Дирдін М.Є. та ін.

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 16/3-579/2165(186081)

"15" 10 2019 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України

**«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України
щодо удосконалення порядку зміни обвинувачення в суді»**

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є удосконалення порядку зміни обвинувачення в суді. Задля її досягнення на прокурора пропонується покласти обов'язок письмово повідомити суд та учасників провадження, які саме нові фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачується особа, були встановлені під час судового розгляду (ч. 1 ст. 338 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) в редакції проекту). Крім того, визначається 30-денний строк для складення та погодження процесуальних документів у разі наявності переконання прокурора, крім Генерального прокурора, про необхідність відмовитися від підтримання державного обвинувачення, висунути додаткове обвинувачення або розпочати провадження щодо юридичної особи. Цей час може бути зменшений або збільшений судом за погодженням сторін (ч. 1 ст. 341 КПК в редакції проекту).

За результатами вивчення законопроекту Головне управління вважає за необхідне зазначити наступне.

1. У ч. 1 чинної наразі ст. 338 КПК встановлено, що з метою зміни правової кваліфікації та/або обсягу обвинувачення прокурор має право змінити обвинувачення, якщо під час судового розгляду встановлені нові фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачується особа. У проекті запропоновано доповнити дану норму приписом про те, що «прокурор письмово повідомляє суд та учасників провадження, які саме нові фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачується особа, були встановлені під час судового розгляду». На наш погляд, запропоновані проектом зміни в цій частині є зайвими. Адже відповідно до ч. 2 ст. 338 КПК прокурор, дійшовши до переконання, що обвинувачення потрібно змінити, після виконання вимог статті 341 цього Кодексу складає обвинувальний акт, в якому формулює змінене обвинувачення та викладає обґрунтування прийнятого рішення. Копії обвинувального акта надаються обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам, а також представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Тобто коло осіб, яким повинні бути надані копії

обвинувального акта у разі зміни обвинувачення, вже визначене в чинному процесуальному законодавстві.

Що ж стосується покладення на прокурора обов'язку письмово повідомляти суд про фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачується особа, то така пропозиція загалом виглядає нелогічною, адже такі фактичні обставини можуть бути встановлені лише під час судового розгляду. До того ж, якщо в результаті судового розгляду прокурор, крім випадку, коли ним є Генеральний прокурор, дійде переконання, що необхідно змінити обвинувачення, він повинен погодити відповідні процесуальні документи з прокурором вищого рівня. Суд за клопотанням прокурора відкладає судові засідання та надає прокурору час для складення та погодження відповідних процесуальних документів (див. ч. 1 ст. 341 КПК).

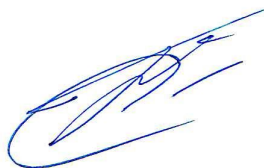
2. Ч. 1 ст. 338 КПК (в редакції проекту) не містить жодних обмежень щодо кола учасників кримінального провадження, які повинні бути повідомлені прокурором. При цьому у проекті не враховано, що учасниками кримінального провадження є сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробачії, секретар судового засідання, судовий розпорядник (п. 26 ч. 1 ст. 3 КПК).

Як вже зазначалося вище, у разі зміни обвинувачення обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам, а також представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, надаються копії обвинувального акта (ч. 2 ст. 338 КПК). Відтак, права цих учасників кримінального провадження гарантовані і забезпечені нормами процесуального кодексу. У той же час, доцільність повідомлення фактичних обставин кримінального правопорушення, наприклад, свідку, перекладачу, секретарю судового засідання, судовому розпоряднику є доволі сумнівною.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Перший заступник керівника
Головного управління

Вик.: Попович В.П., Кунець І.Ю.

С.О. Гудзинський